

NAIO SECRET

The Journal of S-2-5

KE Kross

% SOS

Dr. Stanbrockmial A. Helms
Chief for Dairies & Poultry

Stromsgade 20

Stalenskov

SP

362/64

608/7-4-64-1.

NAIO SECRET

HEMMELIGT

FOREDRAG

om

ENHEDSKOMMANDOEN

(Opbygning og virksomhed)

afholdt i

SØE - LIEUTENANT - SELSKABET

den 25 feb 1964

Har efter aftale med Adm. Thorstoups
rettet Side 1 alle sammen for og med Side 7.

OL 11/5/64,

INDHOLD

Indledning
Det oprindelige kommandosystem
Baggrund for Enhedskommandoen
Enhedskommandoens oprettelse
Enhedskommandoens struktur
Enhedskommandoens stab og hovedkvarter
Enhedskommandoens område
Opgaver i krig og fred
Truslen
Styrker
Logistic
Operationskoncept
Slutning

Illustrationer

Skitse	I	Gl. organisation
	II	Geografisk Område
	III	Enhedskommandoens organisation
	IV	Stabsorganisation
	V	Stabens personel
	[VI	- personelle opbygning] <i>vises ikke.</i>
	VII	Krigshovedkvarter
	VIII	Enhedskommandoens placering i Europekommandoen
	IX	Angrebsplan
	X	Egne Landstyrker
	XI	- lokalforsvarsstyrker m.v.
	XII	- flystyrker
	XIII	Logistik system

INDLEDNING

Enhedskommandoens officielle NATO-betegnelse er ALLIED COMMAND BALTIC APPROACHES, eller direkte oversat "Allieret Kommando for Østersøadgangene".

Den officielt anvendte, lidt knudrede danske betegnelse er "Enhedskommandoen for den sydlige del af NATO's nordregion", som dog er misvisende derved, at "NATO's nordregion" formelt ikke eksisterer; utvivlsomt har man tænkt på Europakommandoens nordregion.

DET OPRINDELIGE KOMMANDOSYSTEM

Da NATO's kommandosystem i sin tid blev etableret, blev Europakommandoens Nordregion, hvori Danmark, Norge og Slesvig-Holsten indgår, organiseret under en "Commander - in - Chief" med følgende NATO-chefer:

COMNAVNORTH (med danske og norske flådestyrker)
COMAIRNORTH (med danske og norske flyvestyrker)
COMLANDENMARK (med danske hærstyrker) og
COMLANDNORWAY (med norske hærstyrker).

Skitse I

En allerede i 1949 oprettet enhedskommando for de i Nordnorge baserede styrker af alle værn henlagdes desuden under Nordregionschefen.

På grundlag af øvelseserfaringer blev der med henblik på at sikre operativt samarbejde mellem værnene, især hvad angår flystøtte og udnyttelse af evt, rådige atomvåben, etableret en JCOC-organisation indenfor det dansk-slesvig-holstenske område med befuldmægtigede repræsentanter for :

COMLANDENMARK
COMTAFDENMARK (underlagt COMAIRNORTH) og
FLAG OFFICER DENMARK (underlagt COMNAVNORTH).

Denne ordning, som på grundlag af nærmere anvisninger forudsatte fællesbeslutninger, virkede ret tilfredsstillende under daværende forhold, men indebar dog den mangel, at de nævnte chefer ikke havde ansvar direkte overfor samme foresatte.

BAGGRUND FOR ENHEDSKOMMANDOEN

Med opbygningen af et vesttysk forsvar og med stationering af nogle af dets styrker i Slesvig-Holsten blev det nødvendigt at omforme den i Nordregionens sydlige del hidtil gældende kommando-ordning. Under den indledende tyske opbygning skete der en gradvis tilpasning til det eksisterende system og en vis udvikling af dette, både hvad hær- og flådestyrkerne angår.

De tyske landstyrker i Slesvig-Holsten blev således først underlagt "Det danske Kommando" i Itzehoe og efter dets tilbagetrækning i 1958 blev de direkte underlagt NATO's daværende landkommando i Jylland. Under denne udviklede der sig en midlertidig ordning gående ud på formering af et allieret korps omfattende de danske og de vesttyske feltstyrker i henholdsvis Jylland og Slesvig-Holsten.

For flådestyrkernes vedkommende oprettedes i 1957 en NATO planlagningsgruppe i Kiel-Holtenau, som skulle udforme planer for et dansk-tysk flådesamarbejde i Østersøen. Et forslag forelå allerede i 1958, men blev ikke gennemført, da Tyskland ønskede en helhedsløsning, både hvad flåden og øvrige styrker angik.

Skitse I
(igen)

I 1959 var opbygningen af den vesttyske Østersøflåde imidlertid så vidt fremskredet, at dens enheder havde opnået nogen forsvarsmæssig værdi, og det bestemtes da at lade planlagningsgruppen designere som midlertidig flådekommando for Østersøen og i den førnævnte fælles operationscentral erstatte den danske flådechef.

Også hvad flyverstyrkerne angik, måtte der regnes med fremkomst af kommandoproblemer, men her gik den tyske opbygning langsommere og en midlertidig ordening udviklede sig ikke.

Det blev imidlertid mere og mere klart for såvel NATO's kommandomyndigheder som respektive nationale myndigheder, at en sanering af forholdene var påkrævet.

Ret tidligt fremkom tanken om oprettelse af en NATO-enhedskommando omfattende Danmark og Slesvig-Holsten - med ordningen i Nordnorge som model.

Denne tanke blev lejlighedsvis drøftet offentligt, især i udlandet, medens der vistest nogen tilbageholdenhed her i landet. Fra tysk side, hvor interessen for en ordening - og efterhånden også utålmodigheden efter en snarlig løsning - var stor, fremkom i 1958 betragtninger vedrørende ændringer af regionsgrænsen - og dermed overførelse af Danmark til Centralregionen - idet man gerne ville undgå en kommandomæssig deling af de tyske styrker mellem to regioner. Denne tanke fremkaldte en meget ugunstig reaktion i Danmark, hvor betænkeligheder ved et for snævert samarbejde med det tyske forsvar ofte kom til orde. Resultatet af offentliggørelsen af de tyske betragtninger blev en udskydelse af dansk behandling af forslagene om enhedskommandoen.

Det har ikke været muligt at spore et dokument, hvori kommandoproblemet er nærmere analyseret og den mest hensigtsmæssige ordening skitseret som konklusion. Men såvidt det kan skønnes, omfattede den militære argumentation for enhedskommandoløsningen bl.a. følgende betragtninger

- De danske gennemsejlingsfarvande og de tilstedeværende hav- og landområder har - som så ofte fastslået - stor strategisk betydning.
- Overfor en trussel fra øst må Danmark og Slesvig-Holsten og omgivende farvande betragtes som en strategisk helhed. Indenfor dette område vil der være behov for at skabe snævert samarbejde mellem danske og tyske NATO-kontingenter såvel til søs som til lands og i luften, ligesom en koordinering af værnernes indsats vil være særlig påkrævet i et så særegent område.
- Et heldigt forsvar af dette område vil dels berøve Sovjet de åbenbare fordele, som ville opnås ved en erobring, dels virke som beskyttelse af Centralregionens venstre flanke, og dels udgøre et fremskudt forsvar for Sydnorge, hvilket igen ville muliggøre en gruppering af norske styrker til Nordnorge og dermed en styrkelse af forsvaret her.

- Af hensyn til tidsfaktorens betydning i forbindelse med kommandoudøvelse, af hensyn til lange kommunikationsliniers sårbarhed og ikke mindst af hensyn til områdets særpræg formentes den nødvendige koordinering bedst løselig under en lokal enhedskommando.

Endvidere måtte det erkendes, at JCOC-ordningen i det lange løb måtte anses for upraktisabel, ikke mindst på grund af de mange forskellige elementer, som skulle eller ville repræsenteres.

Skitse II (uden overlay)

I tilslutning til disse betragtninger bør det desuden nævnes, at da Elben må anses for at være en reel skillelinie mellem styrkerne i Slesvig-Holsten og det øvrige Vesttyskland, og da et evt. fjendtligt fremstød langs denne flod vil afskære forbindelsen mellem styrkerne i de nævnte to områder, ville det selv i tilfælde af en tilknytning til Centralregionen have været ønskeligt at samle alle NATO-styrkerne i Danmark og Slesvig-Holsten samt Hamburg indenfor en særlig kommandoordning.

En mulig afskæring langs Elben medfører iøvrigt, at Slesvig-Holsten må forsynes nordfra, et forhold, som allerede før enhedskommandoen blev oprettet, gav anledning til - ofte vanskelige - drøftelser og omsider en aftale om anlæg af NATO-depoter i Jylland og Norge, fortrinsvis til brug for tyske NATO-styrker.

Danmark og Slesvig-Holstens afhængighed af søvarts forsyninger nord og vest fra toges iøvrigt også til indtægt for områdets forbliven under Nordregionen.

ENHEDSKOMMANDOENS OPRETTELSE

I efteråret 1961 var overvejelserne vedr. en endelig ordning kommet så vidt, at CINCNORTH efter SACEUR's direktiv og i samarbejde med nationale repræsentanter for Danmark og Tyskland kunne udarbejde et forslag til oprettelse af ALLIED COMMAND BALTIC APPROACHES. Dette forslag, der iøvrigt indebar nedlæggelse af COMLANDENMARK, undertegnedes i Kolsås den 22. november 1961 af de nævnte parter og godkendtes kort efter i princippet af SACEUR og de to forsvarsministerier.

Det bør i denne forbindelse bemærkes, at det danske Folketing den 7. december 1961 med 149 stemmer mod 13, mens 1 undlod at stemme, gav tilslutning til enhedskommandoens oprettelse- og dermed viste, at de praktiske betænkeligheder var overvundet.

Udnævnelse af chefen for den nye kommando, af hans stedfortræder og nærmest underlagte chefer samt af respektive stabschefer, fandt sted i løbet af December 1961.

ENHEDSKOMMANDOENS STRUKTUR

Chefen for enhedskommandoen eller - som han benævnes på NATO-sproget - COMMANDER ALLIED FORCES BALTIC APPROACHES, står direkte under chefen for Nordregionen.

COMBALTAP har - som det vises på skitsen - følgende 4 underlagte chefer med stabe:

COMMANDER ALLIED LAND FORCES SCHLESWIG-HOLSTEIN AND JUTLAND (COMLANDJUT) med hovedkvarter i Rendsburg.

COMMANDER ALLIED LAND FORCES ZEALAND (COMLANDZEALAND)
med hovedkvarter i København.

Skitse III

COMMANDER ALLIED NAVAL FORCES BALTIC APPROACHES (COMNAV-
BALTAP) med hovedkvarter i Kiel-Holtenu, og

COMMANDER ALLIED AIR FORCES BALTIC APPROACHES (COMAIR-
BALTAP) med hovedkvarter i Karup. (Den viste særlige
linie til CINCNORTH kommenteres senere).

Der gælder følgende regler vedrørende nævnte chefer og deres
stabschefer nationalitet:

COMBALTAP skal være dansk, hans stedfortræder skal være tysk
og stabschefen dansk. Disse tre officerer skal normalt komme fra
hvert sit af de tre værn.

COMLANDJUT skal skiftevis være dansk og tysk medens hans
stabschef skal være tysk eller dansk.

COMLANDZEALAND og hans stabschef skal være danske.

COMNAV BALTAP skal skiftevis være tysk og dansk, medens hans
stabschef skal være dansk eller tysk.

COMAIR BALTAP og hans stabschef skal indtil videre være danske.

Ved en betragtning af skitsen er det ganske interessant at
bemærke, at den nye kommando i sin opbygning fremtræder identisk med den
dåværende organisation for Nordregionen, og at der på grundlag af
erfaringer efterhånden har fundet en integration sted for Nord-
regionens vedkommende. En sidstnevnte udvikling i fremtiden skulle
få en parallel indenfor BALTAP kan man jo gætte på.

COMBALTAP STAB OG HOVEDKVARTER

I forslaget af 22. november 1961 til oprettelse af den nye
kommando anførtes, at Karup-bunkeren foreløbig var det eneste egnede,
beskyttede hovedkvarter, som kunne komme på tale, og det blev derfor
anbefalet at etablere COMBALTAPs fredshovedkvarter i eller nær
Karup. Forslaget anbefalede også, at kommandoen etableredes hurtigst
muligt. Det bør i denne forbindelse erindres, at man kort forinden
havde oplevet en Berlin-krise.

En hastigt gennemført recognoscering gav som resultat, at der
kun på flyvestation Karup kunne findes en bygning, som var nogenlunde
egnet som midlertidigt fredshovedkvarter, og som forholdsvis hurtigt
kunne gøres brugbar. Det drejede sig om en under restaurering væren-
de mindre kasernebygning tilhørende flyvevåbnets rekrutskole Jylland.
Denne stilledes til rådighed, og her påbegyndtes stabens opbygning
den 8. januar 1962, længe før bygningsarbejderne var færdige. Al-
lorede den 1. juli 1962 måtte COMBALTAP overtage operativt ansvar,
skønt hans bo endnu ikke var udbygget som forudsat. Forudsætningen
var: Stabens styrke opbygget til 30 mand, herunder ADM og HQ Cmd
etableret.

November-forslaget fastslagde stabens fredsorganisation og
fastsatte samtidig strenge regler for bemanningen, og det blev til-
kendegivet, at den talmæssige opbygning forudsattes at ske gradvis.

Organisationsplanen fremgår af skitsen, og principperne for

bemandingen er følgende:

Skitse IV

Under stabschefen hører tre afdelingschefer: "Plans & Exercise", "Operation & Intelligence" samt Log & Adm, og endvidere en stabssignalofficer. Afdelingerne deles i såkaldte brancher, således som det fremgår af skitsen. (Sektionen med den stiplede signatur er endnu ikke oprettet; den rødfarvede er oprettet, men ikke formelt approberet).

Stabsofficererne skal komme fra de tre værn og de autoriserede poster - exclusive COMMAND GROUP og hovedkvarterskommandantur - skal i princippet fordeles mellem nationaliteter som følger:

- 1/3 skal være danske,
- 1/3 skal være tyske,
- 1/3 skal være andre NATO-officerer (US-UK-NO-CA).

Endvidere gælder, at ACOS P&E skal være amerikansk flyver, at ACCS O&I skal være tysk, men af et andet værn end Deputy, at ACOS I&A skal være dansk, men af andet værn end Commander og stabsschef, samt at CSO skal være engelsk flyver. Endelig er fordelingen mellem nationerne af stabens øvrige poster nøje fastlagt.

Der er jo næppe tvivl om, at der ved udarbejdelsen af den beskrevne ordning har været mange interesser at varetage og mange vanskeligheder at overvinde, inden man kom frem til en så sindrig ordning. Bemærker man, at der foruden branchecheferne er mange oberstløjtnanter - eller lignende-på poster som stabsofficerer, får man let et indtryk af, at der har været kæmpet om plads i solen. (Ca. 50 % af stabens officerer er OL-grad eller højere). En sådan i detaljer fastlagt stabsorganisation er dog det normale i NATO - og gennemførelse af eventuelle ændringer kræver en ret omstændelig behandling.

Skitse V

Stabens autoriserede fredsstyrke er indtil videre ansat til 42 officerer - COMMAND GROUP incl. Hertil kommer et antal militærpersoner af andre kategorier samt NATO civile, således som det er vist på skitsen. Desuden påregnes forbindelsesgrupper fra nationale myndigheder tilknyttet staben.

Stabens driftsbudget for 1964 er på ca. 1,4 mil.kr. - excl. løn til mil. personel.

Hvad de underlagte chefers staben angår, er der også tale om flere nationaliteter undtagen for COMLANDZEALAND's vedkommende, idet hans stab er ren dansk.

KRIGSHOVEDKVARTER

Skitse VII

Organisationen af COMBALTAP's krigshovedkvarter omfatter i sin nuværende form 3 echelonner:

- (1) Statisk hovedkvarter ved Karup med operationscentral i umiddelbar nærhed af COMAIRBALTAP og COMNAVBALTAP.
- (2) alternativt statisk hovedkvarter ved Viborg med reserveoperationscentral for COMBALTAP.
- (3) Spredningsområde ved Viborg med bl.a. forsynings- og administrationssektioner.

Foruden faste kommunikationer, der hovedsagelig tilvejebringes af COMTACDEN, rådes over en mobil signalenhed som supplement og reserve.

Som tidligere nævnt måtte den nuværende placering af hovedkvarteret betragtes som en nødløsning.

Evad krigshovedkvarteret angår opfylder de eksisterende faciliteter ikke moderne kriterier og væsentlige forbedringer af anlæggene skønnes ikke økonomisk forsvarlige. Der arbejdes derfor med planer om et nyt krigshovedkvarterkompleks for COMBALTAP, COMAIRBALTAP og COMNAVBALTAP. Dette vil formentlig omfatte en kombination af mobile og beskyttede, statiske elementer, passende spredt. I nærheden af de statiske elementer påregnes endvidere anlagt et hensigtsmæssigt fredshovedkvarter, idet det nuværende er utilstrækkeligt og irrationelt. Valg af sted er endnu ikke truffet, men meget tyder på en østligere eller nordligere placering.

ENHEDSKOMMANDOENS OMRÅDE

Kommandoens geografiske område omfatter som nævnt Danmark og Slesvig-Holsten med tilstødende farvande, og luftrummet derover.

Grænserne er:

Skitse II

Mod syd: Fra Borkum langs den tyske Nordsøkyst, langs Elbens sydbred - ved Hamborg dog følgende Süder Elbes nordbred - til Zonegrænsen og videre østpå som vist. Dette er desuden grænsen mellem CINCNORTH og CINCENT.

Mod vest og nord: En linie fra Borkum nordpå langs den jyske kyst og øst på i Skagerrak.

Mod øst: Svensk territorial farvand, hvor påkrævet.

I luftrummet ligger grænsen for taktiske flyoperationer midt i Skagerrak, men følger igrøvrigt kommandoområdets sydlige grænser. For så vidt angår luftforsvar følges inidertid mod syd den dansk-tyske grænse, idet luftforsvaret af Slesvig-Holsten henhører under Centralregionen. Årsag: UK ansvarlig i fred i henhold til Bojn konventionen. Dette forhold er forlangst foreslået ændret med henblik på krigsforhold, men afgørelse er endnu ikke truffet.

De to landkommandoers områder omfatter som bekendt:

for COMLANDJUT: Slesvig-Holsten med Hamborg samt Jylland og den fynske øgruppe.

for COMLANDZEALAND: Den sjællandske øgruppe samt Bornholm.

Som planlægningsgrundlag benyttes en grænse mellem Land-Combat-Zone og Land-Communication-Zone løbende stort set fra Eskbjerg mod Kolding og videre nord om Fyn, Sjælland og Bornholm. (Obs. København og Hamborg på fløjene)

Skitse VIII

ACBA's placering i NATO-kommandosystemet vises på næste skitse. Her ses også de forskellige NATO-nabostyrker, der på BALTAP-niveau er:

til lands: COMLANDCENT med Northern Army Group.

til søs: COMBENECHAN

COMNORLANT og (under CINCEASTLANT)
COMSUBEASTLANT

COMNAVSCAP (under CINCNORTH) og

i luften: COMAIRCENT med 2ATAF samt
COMTAFSONOR (under CINCNORTH).

OPGAVER I KRIG OG FRED

COMBALTAP's opgaver og funktioner kan i hovedtræk skitseres
som følger:

I krig - og under øvelser - skal COMBALTAP lede de ham tildelte
styrker i forsvaret af sit kommandoområde, efter nærmere af CINCNORTH
givne direktiver.

Den operative ledelse skal udøves gennem de underlagte chefer:
COMLANDJUT, COMLANDZEALAND og COMNAVBALTAP.

Hvad COMAIRBALTAP angår, vil CINCNORTH normalt bibeholde opera-
tiv ledelse direkte over denne, men han vil for så vidt angår taktiske
flyoperationer efter behov delegerede sådan ledelse over COMAIRBALTAP
til COMBALTAP. Denne ordning skyldes ønsket om størst mulig smidig-
hed m.h.t. anvendelse af flyvevåbnet.

Skulle forbindelsen mellem CINCNORTH og COMBALTAP blive af-
brudt, vil COMBALTAP imidlertid overtage operativ ledelse over alle
NATO-styrker i sit område.

Såvel i fred som krig skal COMBALTAP koordinere sin virksomhed
med sideordnede NATO-chefer. (jfr skitse VIII).

Efter nærmere direktiver kan han forhandle direkte med natio-
nale myndigheder, og det forudsættes, at ansvarsfordelingen mellem
nationale, territoriale og faglige chefer og COMBALTAP fastlægges
i overenskomster på grundlag af herom vedtagne regler.

I fred har COMBALTAP ansvaret for

- at forberede helhedsplaner for forsvaret af sit område og
at koordinere de underlagte chefers forsvarsplaner;
- at informere CINCNORTH om udpegede styrkers effektivitet;
- at etablere og opretholde en effektiv kommando-, kontrol-
og administrationsorganisation;
- at udstede fornødne direktiver til underlagte chefer; samt
- at tilrettelægge, deltage i og analysere øvelser.

Hvad de underlagte chefer angår skal disse indenfor respektive
områder og i overensstemmelse med gældende planer, udøve operativ le-
delse af tildelte styrker i krig og under øvelser, - for COMAIRBAL-
TAFs vedkommende med fornøden tilpasning til det førnævnte særlige
kommandoarrangement.

De skal i fred udarbejde planer for og træffe forberedelser
til løsning af krigsopgaverne samt informere COMBALTAP om styrkernes
tilstand og udgive påkrævede anvisninger m.v. til underlagte, hen-
holdsvis udpegede enheder.

(Denne summariske beskrivelser af opgaverne gør vel næppe noget
støttere indtryk, men lad mig minde om, at opgavernes løsning kræver
forhandlinger såvel indenfor kommandoens område som med NATO-na-
boerne, der fordeles sig på samtlige NATO's tre hovedkommandoer,
og dertil kommer samarbejde og forhandlinger med militære og civile
myndigheder på forskellige trin indenfor to nationer).

TRUSLEN

Forinden de styrker, som påregnes til rådighed for COMBALTAP, omtales, vil det være hensigtsmæssigt at antyde nogle strategiske forhold og dernæst betragte truslen mod vort område.

Ifølge Atlantpagten er NATO's strategi principielt defensiv.

Begrebet fremskudt strategi er dog indført, men det skal opfattes i forhold til det meget tilbagetrukne forsvar (Rhinlinien o.l.), som oprindeligt var eneste praktiske mulighed. Fremskudt strategi betyder således, at fjenden så vidt muligt skal hindres i at erobre noget NATO-territorium.

Det strategiske problem som helhed vil være stærkt påvirket af spørgsmålet om anvendelse af kernevåben.

Da Sovjet gennem de senere år har øget sit kernevåbenarsenal så kraftigt, at det har opnået en vis ligevægt med USA, må den såkaldte "massive gengældelses strategi" for begge parter vedkommende forekomme yderst risikabel og nærmest meningsløs. En beregnet og frivillig iværksættelse af en kernevåbenkrig må derfor anses for lidet sandsynlig - men muligheden kan næppe helt afvises for det tilfælde, en angriber tror at kunne opnå total overraskelse og dermed afgørende fordele.

Som følge af denne udvikling, må man overveje, hvorvidt et generelt Sovjet-angreb uden brug af kernevåben - i hvert fald indledningsvis - er tænkeligt.

Endvidere må det erkendes, at mulighederne for begrænsede aggressioner med konventionelle styrker under dække af kernevåbenligevægten er steget.

Risikoen for sådanne vil kunne opstå under spændte forhold, især indenfor områder, hvor geografiske forhold kan påregnes at begunstige hurtig gennemførelse og dermed fremkaldelse af et "fait accompli".

Geografisk og til en vis grad også økonomisk og industrielt har enhedskommandoens område som allerede nævnt stor strategisk betydning.

En erobring af Danmark og Slesvig-Holsten i forbindelse med et angreb mod NATO som helhed vil give Sovjet bl.a. følgende fordele:

- Kontrol med gennemsejlingsfarvenderne og dermed adgang til Nordøen
- fremskyndning af luftforsvar og baser (~~forskel i kystlinien~~)
- fjernelse af flanketrussel og dermed sikring af egne forbindelseslinier
- mulighed for udnyttelse af ret omfattende værftskapacitet og andre industrier m.v.
- god udgangsposition for angreb mod Sydnorge samt "omklamring" af Sverige.

Sovjet disponerer over stærke styrker, som kan sættes ind mod enhedskommando-området til lands, i luften og til søs i tilslutning til et med andre styrker ført almindeligt angreb mod Vesteuropa. Sovjets styrker kan støttes af kernevåbenførende mellem- og langdistance missiler.

De sovjetiske tropper er veludrustede, veluddannede, stærkt mobile og forsynede med taktiske kernevåben.

Af de mange Sovjet divisioner i Østtyskland - ca 20 - må vi regne med i hvert fald 2 umiddelbart overfor vort område i Holsten, og disse kan på ret kort tid forøges ved betydelige forstærkninger østfra. (En samlet styrke på mere end 4 divisioner vil ikke være en urealistisk antagelse). Endvidere kan der fra Sovjetstyrkerne i kystområderne langs Østersøen samles enheder, som kan transporteres ad sø- eller luftvejen mod udpegede målområder. Endelig må der naturligvis også regnes med de østtyske enheder, som efterhånden har nået en betydelig styrke.

Sovjet råder som bekendt over et stærkt flyvevåben omfattende såvel bombefly som taktiske jagerfly og luftforsvarsenheder, herunder missilenheder. Det er svært at sige, hvor mange maskiner der rådes over i de forskellige afsnit, da flyene jo hurtigt kan omgrupperes, men antallet af flyvepladser, hvorfra der bekvemt kan startes mod vort område, overstiger rigeligt hundrede, hvorfor truslen let kan overstige 6-700 fly.

Hvad den russiske Østersøflåde angår, må vi betegne denne som betydeligt stærkere end behovet til almindeligt kystforsvar kræver - og så kan den endda forstærkes med de små, men ikke ubetydelige polske og østtyske flådestyrker. Sovjetflåden råder desuden over sit eget flyvevåben.

(Østersøflådernes omtrentlige omfang forudsættes kendt).

Med forbehold for sådanne variationer, som en konkret situation måtte fremkalde, kan en Sovjetangrebsplan som led i en alm. offensiv tænkes at omfatte:

på D-dag:

- fly- og missilangreb mod vore styrker, baser og andre installationer for at svække forsvaret og sikre lufttætredømmet.
- landværts angreb i Slesvig-Holsten med omkring 2 divisioner - stigende til 4-5 divisioner.
- luft- og søbårne angreb med småstyrker til støtte for landoperationerne i S-H samt mod bagområderne.
- flådeoperationer i Østersøens vestlige del for at vinde herredømme til søs.

efter D-dag

- fortsættelse af igangværende operationer samt
- søværts invasion mod den sjællandske øgruppe (og Bornholm) med en styrke på indledningsvis 4 - 6000 mand og
- luftbårne angreb med styrker på op til 4-5000 mand til støtte for den søværts invasion og for landoperationerne.

Fremførelse af forstærkninger på ca 2 Div ad søvejen skønnes mulig efter nogen tids forløb.

ENHEDSKOMMANDOENS STYRKER

De styrker, som påregnes tildelt COMBALTAP's underlagte chefer, er i store træk følgende:

Skitse X

a. Under COMLANDJUT haves:

- 6' tyske Panserinfanteridivision og
- Jyske Divisionskommando

med ialt 6 brigadegrupper, hvortil kommer diverse støtteenheder.

Desuden haves forskellige lokalforsvarsstyrker samt hjemmevernsenheder i områdets danske del.

b. Under COMLANDZEALAND haves:

- de tre sjællandske brigader med diverse støtteenheder og
- de bornholmske enheder

samt lokalforsvarsstyrker og hjemmevern.

(Det ses, at nogle styrker er stående, andre mobiliseringsenheder. Blandt støtteenheder kan særlig nævnes Honest John og 8" How.)

Skitse XI

(De nævnte lokalforsvarsstyrker fremgår af næste skitse).

c. Under COMNAV BALTAP haves:

- Flag Officer Germany (Flensborg) med samtlige operative vesttyske flådestyrker, hvoraf en del er stationeret i Nordsoen under en flotilleadmiral (COMGERNORSEA i Wilhelms-hafen).

Desuden indgår et marineflyvevåben omfattende recognoscerings- og taktiske fly n.v. i den tyske flåde.

Sideordnet med FOG er:

- Flag Officer Denmark (Århus) med de operative danske flådestyrker - samt diverse marinedistriktsenheder.

(Jeg skal ikke ved denne lejlighed komme ind på enkelt-heder vedr. de til COMNAV BALTAP udpegede styrker, da forsamlingens flertal formentlig kender mere til disse end jeg).

Under COMAIR BALTAP haves

- danske og vesttyske flystyrker omfattende jagerbom-bere, rekognosceringsfly og luftforsvarsenheder, hvor- af såvel fly som missiler, således som vist på skitsen.

Hertil kommer kontrol- og varslings-tjenesten, incl. luftmeldetjenesten, samt forskellige trænings-, transport- og søredningsfly.

Skitse XII

Visse af vore styrker må ved en nøgtern vurdering anses for at være for fåtallige og mange er kvalitativt for svage på grund af utidsvarende materiel.

Det er naturligvis særligt vigtigt at få denne sidste mangel rettet, da underlegenhed i antal jo - foruden af god udrustning -

delvis kan opvejes gennem uddannelse og lokalkendskab.

Nogle fornyelser er - som bekendt - under gennemførelse og forhåbentlig følger andre efter, så de enheder, vi har, kan blive virkelig førsteklases i kvalitet.

I vore styrker indgår enheder som har apparater, der kan udskyde atomprojektiler eller-raketter af såkaldt taktisk art. Men vi råder naturligvis ikke over de tilhørende atomladninger i fredstid; disse er under amerikansk kontrol, og som bekendt må der ikke i fredstid deponeres atomladninger på dansk territorium.

ENEEDSKOMMANDOENS LOGISTIC SITUATION

Logistik-problemet må som tidligere antydtes betragtes under den synsvinkel, at Sovjet ved fremstød mod vest langs Elben kan afskære BALTAP-området fra landforbindelse med centralregionen.

Da dette kan ske, må forsyningslinierne lægges nordfra og sydefter.

Hvad de tyske styrkekontingenter angår, har Slesvig-Holsten for ringe geografisk dybde til opbygning af et tilfredsstillende logistiksystem. Dette var baggrunden for aftalen om etablering af NATO-depoter i Jylland samt i Sydnorge og Skotland.

Da hovedparten af det danske fremskudte hærdepotområde foruden på Sjælland og Bornholm var etableret i Østjylland, blev det naturligt i Vestjylland at etablere NATO faciliteter til støtte for de tyske styrker. Andre installationer er eller vil blive placeret nær Frederikshavn og Korsør samt på Djursland.

I krigstid må supplerende forsyninger såvel til militære styrker som til civilbefolkningen i Danmark og Slesvig-Holsten bringes frem ad Søvejen.

Hovedparten af forsyningerne påregnes at tilgå fra oversøiske ressourcer i større oceangående skibe.

~~Hovedparten af forsyningerne påregnes at tilgå fra oversøiske ressourcer i større oceangående skibe.~~

Den operative situation i danske farvande - truslen fra miner, fly, missiler og overfladeskibe - påregnes at gøre løsningen i havne syd for Esbjerg-København meget problematisk. Derfor må det nordlige Jylland betragtes som det eneste mulige baseområde, hvor forsyningerne kan modtages og klargøres og herfra videresendes til forbrugerne.

Endvidere må det på grund af den forventede operative situation anses for betænkeligt at føre større skibe til det nordjyske baseområde undtagen i særlige tilfælde. Følgelig regnes der med opladning i coasters, hvilket vil finde sted i Sydnorge, hvor der som nævnt også findes NATO-depoter.

Den planlagte strøm af forsyninger fra opladningsstederne ad Søvejen til baseområdet og herfra ad land- og søvejen - samt i visse tilfælde luftvejen - til de fremskudte områder, vises på skitsen.

(Det må her bemærkes, at forsyninger til Bornholm næppe kan tilrettelægges som et regelmæssigt foretagende).

Det er formentlig indlysende, at beskyttelse af den skibsfart, som følger vore søværts forbindelseslinier, vil være en meget vigtig opgave.

Da to nationers logistiksystemer skal arbejde side om side inden for enhedskommandoens begrænsede område til støtte for snævert samvirkende styrker af alle værn, synes det at være en naturlig målsætning - eller dog et naturligt ønskemål - at der i størst mulig udstrækning udvikles et integreret logistik-system. Dette betyder ikke nødvendigvis oprettelse af nye myndigheder, men især etablering af direkte kontakt og oprettelse af samarbejdsaftaler mellem eksisterende.

OPERATIONSKONCEPT

Med henvisning til det om truslen tidligere anførte, kan man altså rent skitse-mæssigt søge at opstille følgende tre muligheder for en østmagtaggression mod NATO:

- (1) Uvarslet storkrig med generel anvendelse af kernevåben og samtidig fremtrængen med konventionelle stridskræfter mod Vest-europa.- En lidet sandsynlig, men næppe udelukket mulighed.
- (2) Storkrig uden anvendelse af kernevåben straks fra begyndelsen, men offensiv med stærke konventionelle kræfter.- Kan næppe iværksættes uvarslet, da konventionelle styrker må sammenbrages for at skabe fornøden tyngde i angrebene. Der vil selvsagt ingen garanti være for, at kernevåben ikke på et eller andet tidspunkt vil blive anvendt.
- (3) Lokal aggression med konventionelle styrker - måske som "prøveballon" med eventuel udvidelse af foretagendet for øje.

Med sådanne aggressionstyper og den skønnede fjendtlige plan in mente kan en eksempelvis operationskoncept for forsvaret antydes:

Generelt må det - henset til områdets karakter og de ret begrænsede forsvarsstyrker - understreges, at chefer indenfor alle værn på alle trin må være indstillede på virksomt at støtte hverandre. Det er nødvendigt, at alle vedkommende forstår, at mange vitale opgaver kun kan løses effektivt ved fælles indsats.

- (1) I tilfælde af uvarslet storkrig med kernevåben må det erindres, at operationerne i første fase især vil være præget af kernevåbenudvekslingen og de hertil hørende flyoperationer. Men de konventionelle enheder må selvsagt udnyttes jævnsides hermed for at bidrage til at forhindre fjendtlig succes.

De COMBALTAP tildelte styrker må derfor umiddelbart iværksætte bedst mulige overlevelsesforanstaltninger og samtidig som led i et større hele søges bragt til indsats til forsvar af de vitale områder.

Det er således afgørende:

- at fjenden ikke opnår kontrol over gennemsejlingsfarvandet
- at han forhindres i at gennembyde forsvaret i Slesvig-Holsten og
- at luft- og søbårne angreb mod Sjælland tilintetgøres eller neutraliseres i den indledende fase.

For at disse mål skal kunne nås, må fjendes erkendes og mødes så langt fremme som muligt. Kampklare styrker af alle værn må - om muligt allerede i en spændt situation - deployere med henblik på at optage kontakt og føre henholdende kamp for derved at sikre øvrige

enheders opmarch og fuldendelse af mobilisering eller anden klargøring.

Som helhed skal styrkerne til lands søges indsat i et aktivt, mobilt forsvar, medens flådestyrkerne efter etablering af hvad man kunne kalde en marin spærrezone, skal sikre kontrollen over vore farvande bl.a. ved taktisk offensiv mod fjendtlige fremstød, herunder invasionsforsøg, og ved beskyttelse af søværts forsyninger.

De midler, som COMBALTAP råder over for at skabe tyngde i operationerne, er dels indsats af tildelte taktiske kernevåben, dels direkte, taktisk luftstøtte i det omfang, CINCNORTH frigiver enheder dertil. Endvidere kan der direkte eller indirekte skabes tyngde ved anvendelse af flådestyrkernes bevægelighed.

Det bør her erindres, at områdets geografi medfører, at der kun ved at udnytte mobilitet til søs og i luften vil kunne opnås fuld smidighed i hærkræfternes anvendelse. Dette forhold bør trods de i dag meget begrænsede midler til stadighed holdes for øje, idet en sådan mobilitet vil kunne sikre sammenhæng i forsvaret.

(2) Er der tale om storkrig, under hvilken fjenden ikke anvender kernevåben fra begyndelsen, kan der for forsvarets vedkommende næppe heller regnes med umiddelbar frigivelse af kernevåben.

Til gengæld påregnes et vist varsel, d.v.s. at mulighed for mobilisering og rettidig deployering m.v. er til stede.

Operationskoncepten vil i princippet være usændret for så vidt de konventionelle styrker angår. Der kan opstå situationer, under hvilke selektiv brug af kernevåben anses for nødvendig for at imdegå en kritisk udvikling. Men faren for generel kernevåbenkrig er da tilstede.

Skulle der endelig i vort område - hvor lidet sandsynlig muligheden herfor end måtte være - opstå tilfælde af lokal aggression, må der disponeres efter omstændighederne; men vigtigheden af hurtig og kraftig indsats og fremfor alt af at demonstrere NATO's solidaritet må understreges.

(3) I tilslutning til disse meget skitse-mæssige betragtninger vil det være naturligt at pege på nogle særlige, og herunder også kritiske forhold.

Skitse II
igen
÷ "overlay"

Et fremskudt forsvar i Holsten vil kræve hærstyrker af ca. 2 div. værdi ved fronten. Det er således nødvendigt at trække hovedparten af de tyske feltenheder frem. En sådan deployering vil kræve 48 - 100 timer.

Aktivering af store dele af forsyningsystemet under COMBALTAP kræver forudgående passage af landegrænsen med forsyningsenheder i begge retninger. Dette kræver igen politisk bemyndigelse, som ikke synes opnåelig før i sidste øjeblik.

Hvis tiden tillader deployering af de nødvendige styrker frem til Zonegrænsen, vil COMLANDJUT i denne stilling have en lang og udsat søflanke, bag hvilken forsyningsveje og flyvepladser samt andre nøgleobjecter findes som lokkende mål.

Dækning af denne flanke kan bl.a. omfatte etablering og vedligeholdelse af minefelter i Fehmarn Balt samt sø- og luftengagement af fjenden øst herfor. Opretholdelse af spærringen vil bl.a. kræve, at hæren bidrager til at beskytte landområderne på begge sider af denne. Imidlertid findes der hverken på Lolland eller Fehmarn stående styrker i fredstid.

+ "overlay"

Endvidere må der ^{Kræves} en rimelig dækning af frontenhederne mod luftangreb. Denne dækning skal ydes af to forskellige luftforsvarsmyndigheder, idet luftforsvaret i Slesvig-Holsten jo som før nævnt hører under 2ATAF.

For at lukke Fehmarnbaltet vil direkte samvirke mellem alle COMBALTAP's 4 underlagte chefer samt en udenforstående myndighed altså være påkrævet.

Som et andet særligt, og også kritisk forhold er hele mine-spærringsproblemet formentlig velkendt i denne forsamling.

At endvidere COMBALTAP's to hørchefer kan komme ud for store problemer, såfremt flygtningestrømme fra København og Hamborg bevæger sig ud i terrænet, medens militære landoperationer finder sted, bør ikke overses.

Det bør også stå klart, at beskyttelsen af forsynings-skibsfarten får vital betydning, såfremt det indledningsvis lykkes at afvise fjenden og stabilisere forsvaret. Betydningen heraf vil ikke mindst knytte sig til spørgsmålet om tilførelse af forstærkninger.

Mange andre problemer kunne fremdrages. Men jeg har vist allerede talt for længe og skal derfor afstå fra dette.

AFSLUTNING

Lad mig til slut resummere nogle kendsgerninger:

Danmark har indenfor FN's rammer knyttet sin sikkerhedspolitik til NATO, med henblik på at forhindre, at Danmark angribes isoleret.

Indenfor NATO har Danmark med støtte af overvældende majoritet i Folketinget - efter forudgående politisk vanskelige forhandlinger - tilsluttet sig oprettelse af en enhedskommando under hvilken et direkte samarbejde mellem danske og tyske styrker - samt evt. andre NATO-styrker - forberedes og indøves. Det er herved opnået, at alle militære styrker i vor t onråde vil kunne indsættes koordineret.

Skitse III
igen

Til Enhedskommandoen vil Tyskland afgive:

- Hærstyrker, som mindst er af tilsvarende styrke som de danske feltstyrker i Jylland-Fyn.
- Flyvestyrker, som efterhånden vil blive stærkere end det danske flyvevåben.
- Flådestyrker, som er 2-3 gange stærkere end den danske flåde.

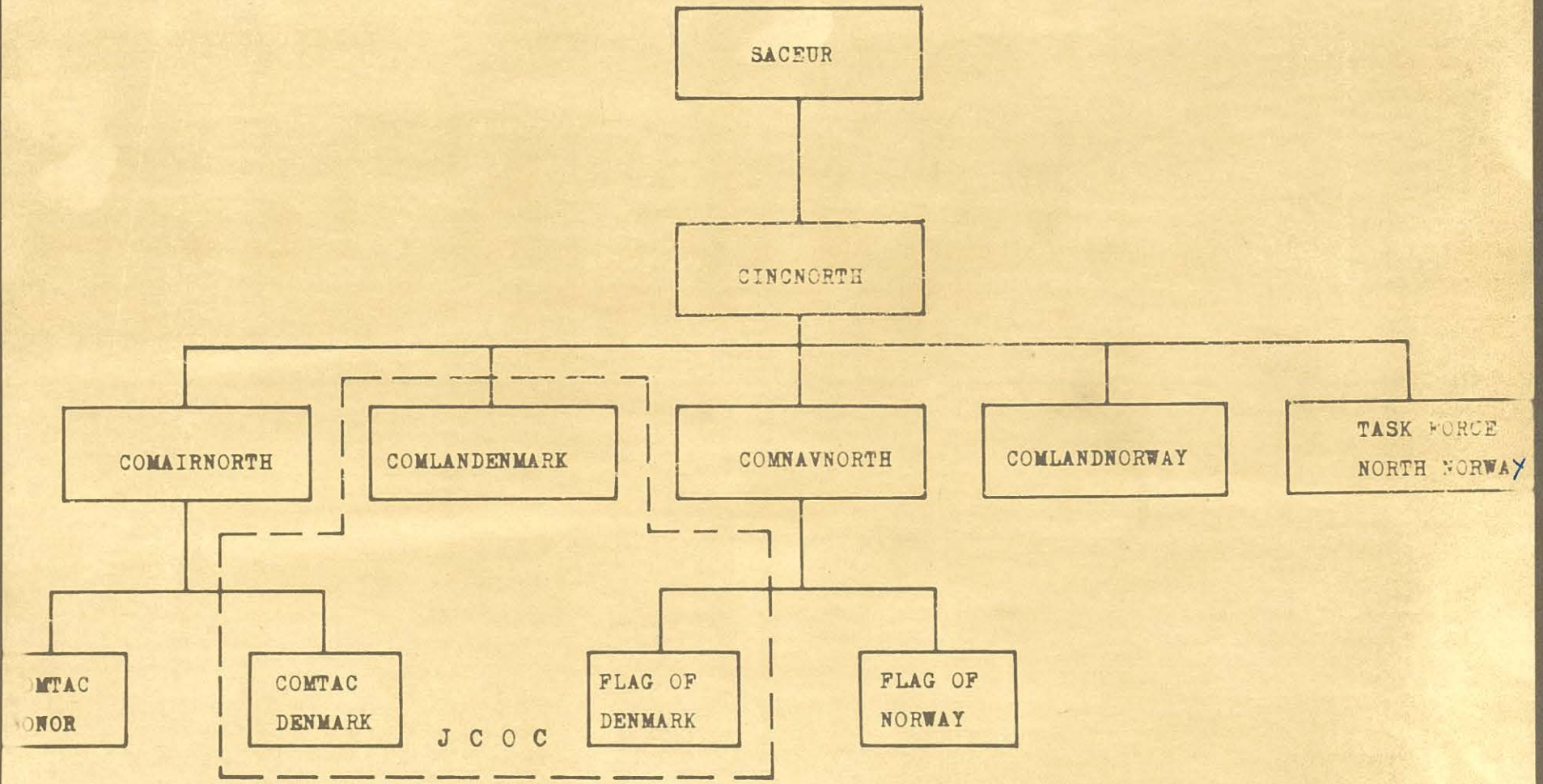
Indenfor Enhedskommandoen har Danmark opnået de fleste chefsposter og har på øvrige nøgleposter en ligeså stor representation som Tyskland.

Rent militært har Danmark således opnået mange fordele og tilsyneladende ingen ulemper.

25.2 ✓

Hvorvidt man fra dansk side ønsker og evner at opretholde og drage nytte af denne position, er et spørgsmål, som hører hjemme blandt Statsmandens problemer, og som derfor ikke kan behandles her. 5

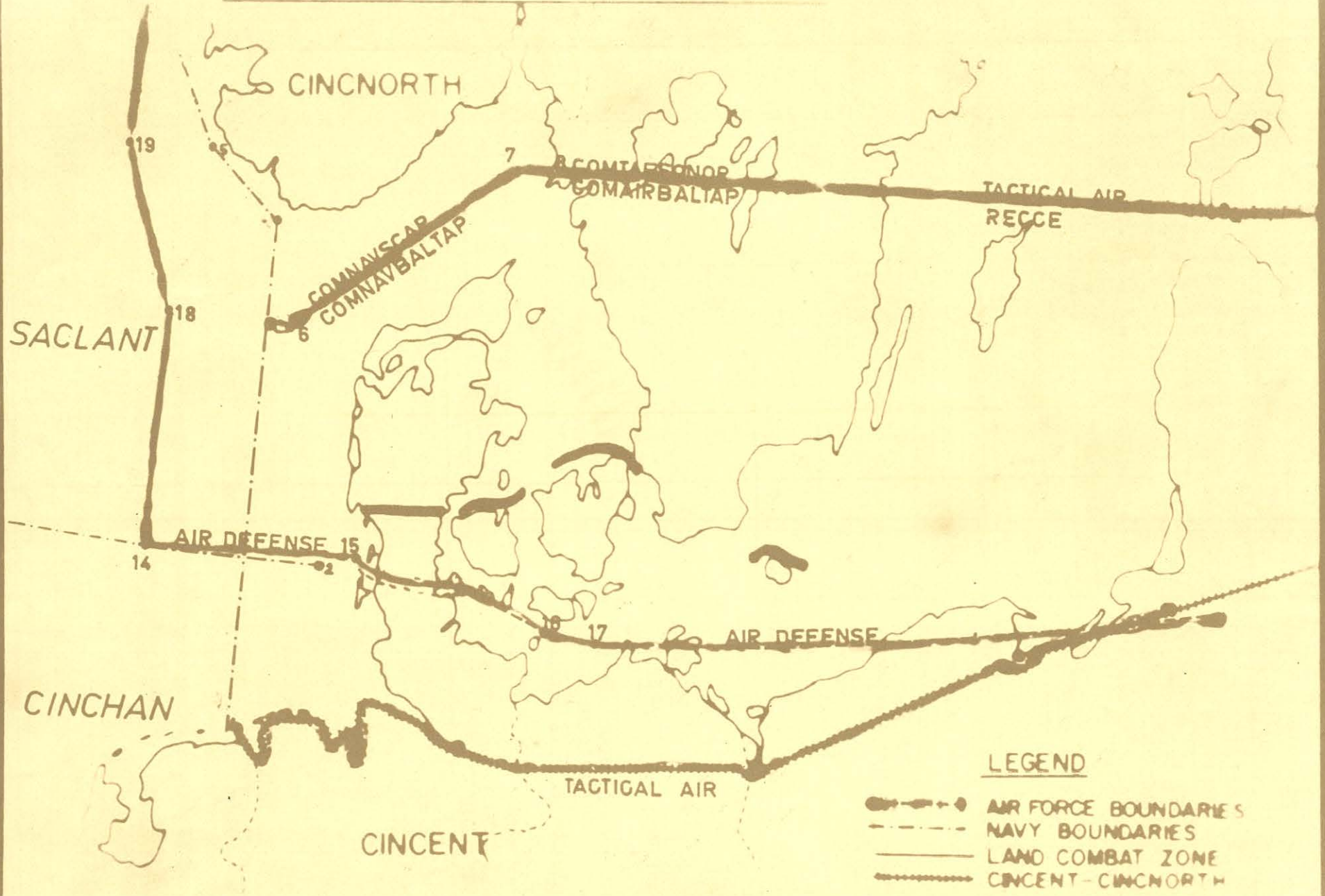
ACE NORTHERN REGION BEFORE 1 JULY 1960

COMMAND AREA AND BOUNDARIES

NATO SECRET

II

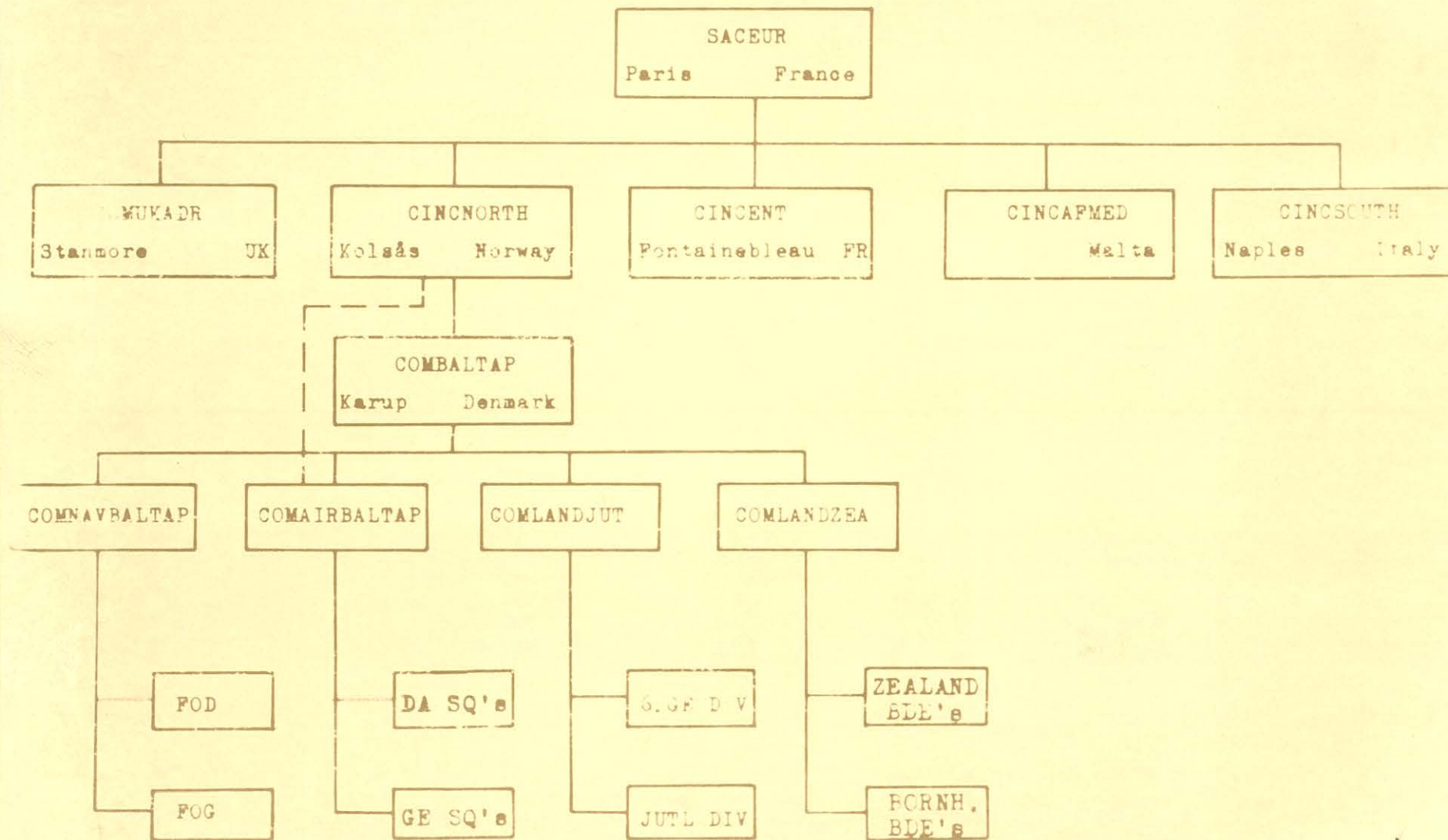

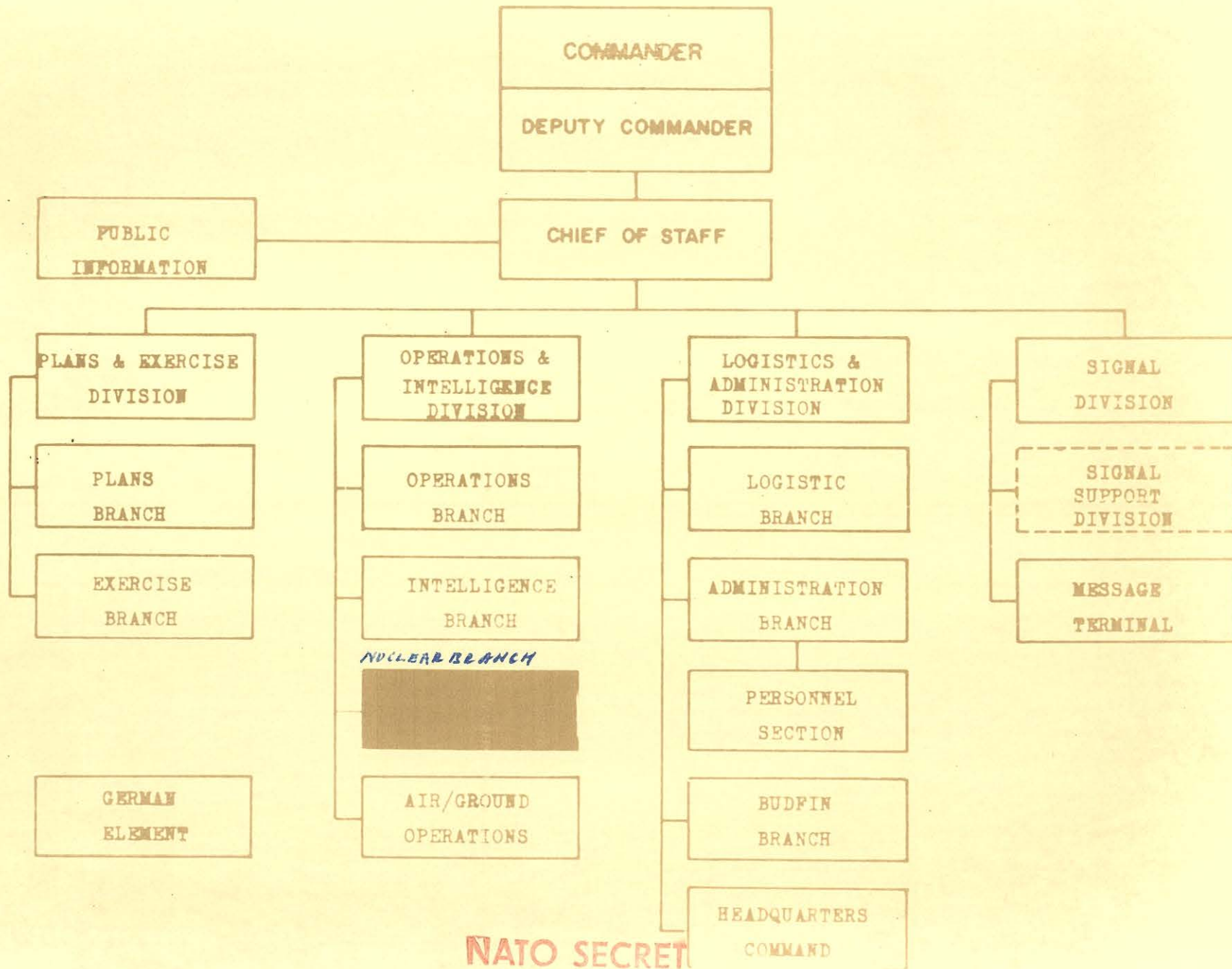
LEGEND

- AIR FORCE BOUNDARIES
- - - NAVY BOUNDARIES
- LAND COMBAT ZONE
- CINCENT-CINCNORTH

NATO SECRET

ALLIED COMMAND EUROPE

NATO SECRET

V

HQ BALTAP MANNING

as per 16th Jan 64

POLICY

COMMANDER	OF-6	DANISH
DEPUTY COMMANDER	OF-6	GERMAN
CHIEF OF STAFF	OF-6	DANISH
STAFF OFFICERS	1/3	DANISH
	1/3	GERMAN
	1/3	OTHER NATO NATIONS

MANNING FIGURES FROM APPROVED TAP

	DANISH	GERMAN	OTHER NATO NATIONS	TOTAL
COMMAND GROUP	4	2	0	6
STAFF OFFICERS	12	12	10	34
HQ COMMAND	2	0	0	2
TOTAL	18 (18)	14 (14)	10 (9)	42 (41)

CIVILIANS

A AND L GRADS	5 (5)
P GRADS	9 (7)

OTHER RANES

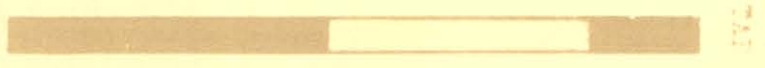
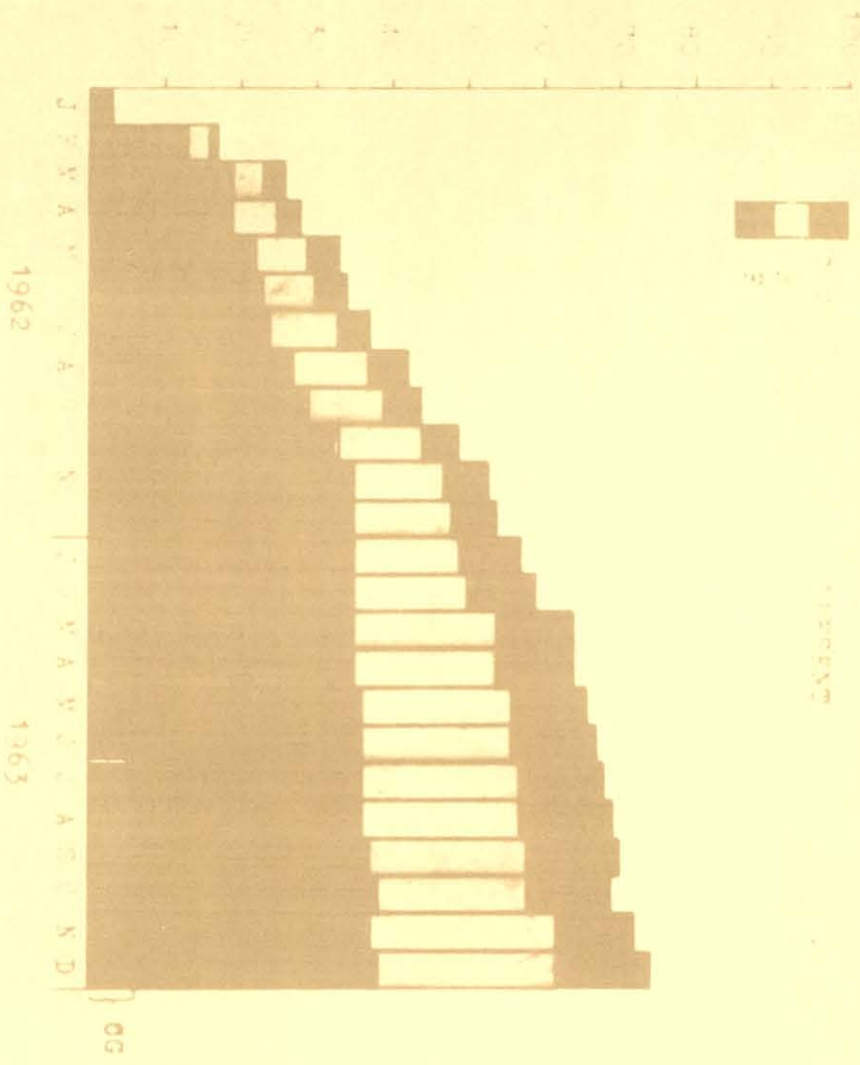
	DANISH	GERMAN	OTHER NATO NATIONS	TOTAL
	34 (30)	13 (10)	6 (4)	53 (44)

Signal Support not shown

() Present 1/1/64.

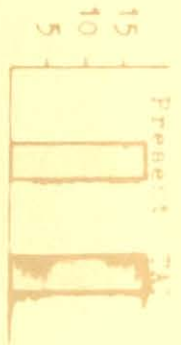
NATO SECRET

RESEARCH AND PROGRESS OF MANNING

Ingratulation

Under the way :

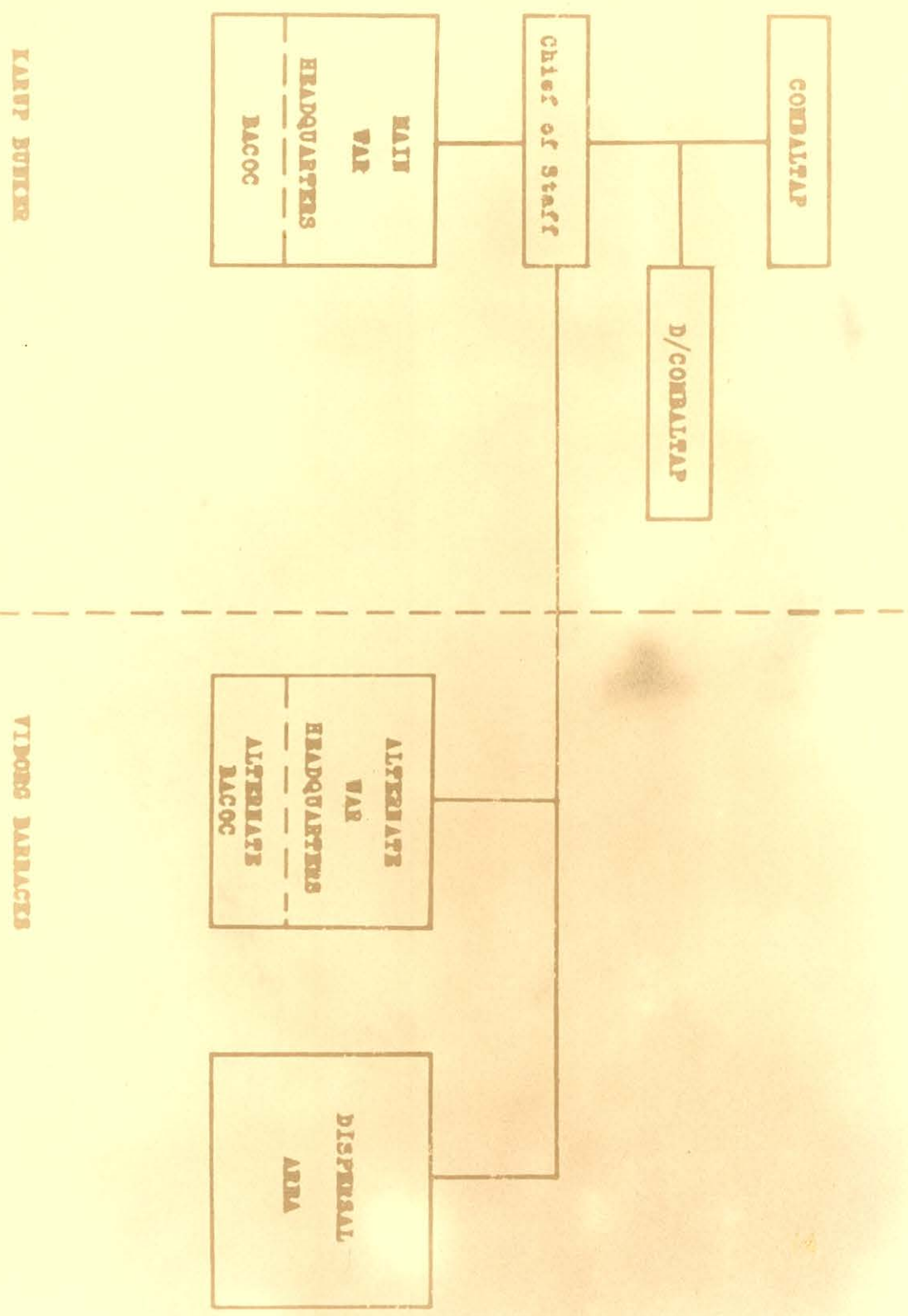

(Guard and drivers)

Signal Support :

Present	TAP
1 CP	3 CP
7 OR	129 OR
	2 CIV

NAITAP INTERIM WAR HEADQUARTERS

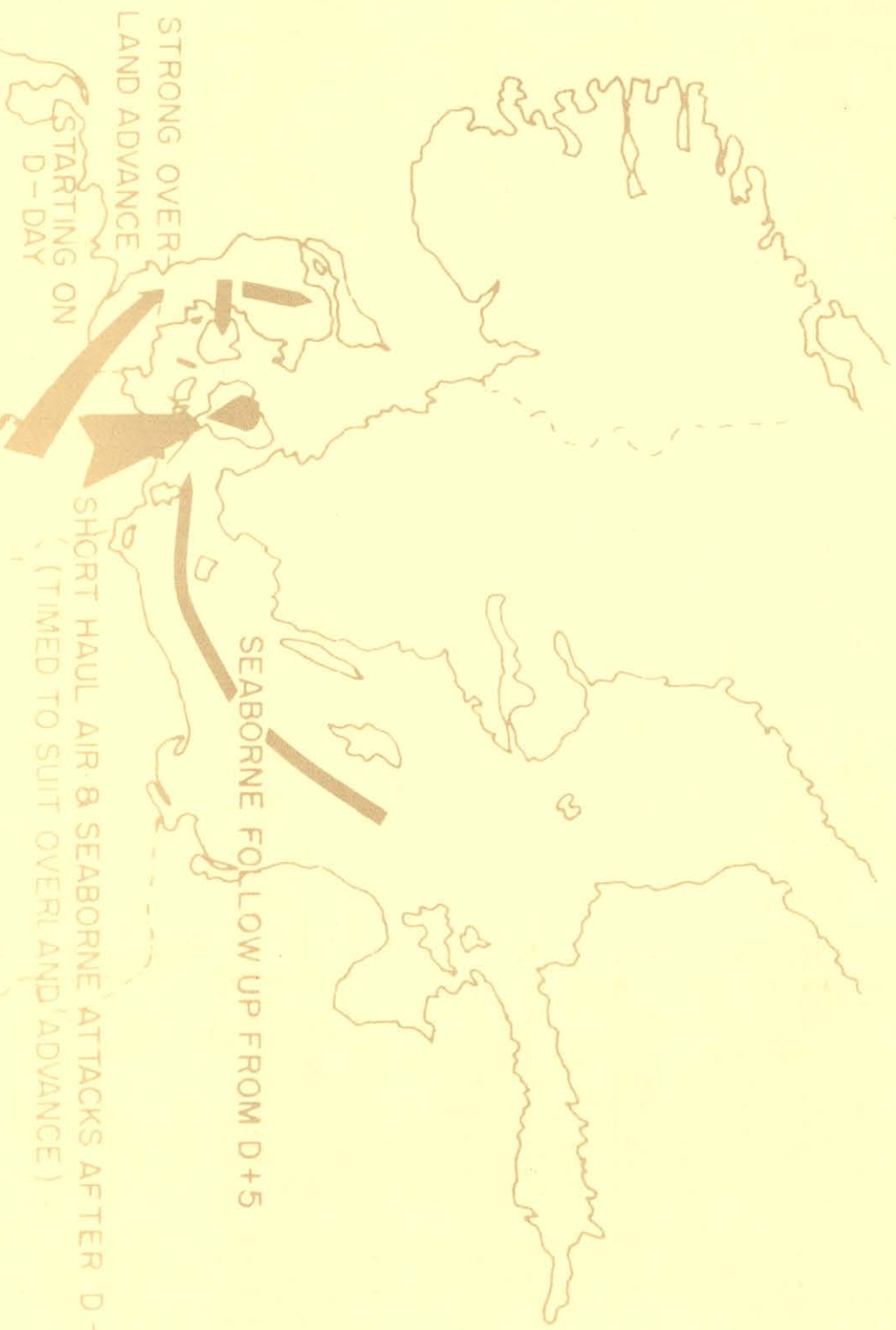
KARUP BARRACKS

VIPOBORG BARRACKS

NATO SECRET

IX

COURSE C

NATO SECRET

(5)

NATO SECRET

X

ARMY FORCES

	GERMANY	DENMARK	TOTAL
<u>LANDJUTLAND</u>			
ARMED BDE M-DAY	1		1
ARMED INF BDE M-DAY	2		2
INF BDE M-DAY		1 1/3	1 1/3
INF BDE 1st ECH		1 2/3	1 2/3
	3	3	6
H J LAUNCHER	6	4	10
8" HOW	4	8	12
<u>LANDZEALAND</u>			
INF BDE M-DAY		1	1
INF BDE 1st ECH		2	2
BORNHOLM			
INF BDE (-) 1st ECH		1(-)	1(-)
		4(-)	4(-)
H J LAUNCHER		4	4
8" HOW		4	4

NATO SECRET

⓪

NATO SECRET

NORTH JUTLAND

DKO1
2 Bn
1 FA Btry
1 Eng Coy

- HQ COY
- SIG coy
- 4 Rifle
- 1 Hvy
- Hvy Mo
- AT
- 12-M-
-
-
-
-

CENTRAL JUTLAND

DKO2
2 Bn
1 FA Bn
12-105
1 Eng Coy

NORTH ZEALAND

DKO6
1 Bn

SOUTH JUTLAND

DKO3
2 Bn
1 FA Bn
18-105
1 Eng Coy

FUNEN

DKO4
3 Bn
1 FA Bn
18-105
TD Sqn

DKO5
2 Bn
1 Eng Coy
ZEALAND

SOUTH EAST REGION

DKO8
1 Bn
1 FA Bn
1 Eng Coy

SCHLESWIG-HOLSTEIN

D

BGS

HAMBURG DISTRICT

- KBU
- 718
- 721 M-Day
- 710 1st Ech
- 712
- 710

NATO SECRET

NATO SECRET
AIR FORCES

XII

		GERMANY	DENMARK	TOTAL
<u>AIR DEFENSE</u>				
AWX	ALL WEATHER FIGHTER F-86 D		3 (U/E 16)	3
IDF	DAY FIGHTER HUNTER MK 4		1 (U/E 16)	1
SAM	SURFACE AIR MISSILE NIKE		4 (9 LCHR) 25 MISS.)	4
<u>OFFENSIVE AIR</u>				
FBA	FIGHTER BOMBER ATTACK F-84 (G-91)	2 (U/E 25)		5
	F-100 D		3 (U/E 16)	
TRF	TACTICAL RECCE FIGHTER RF-84 F	1 (U/E 18)	1 (U/E 16)	2

NATO SECRET

(8)

PLANNED FLOW OF DANISH AND GERMAN SUPPLIES

SLIDE 1 to LOG Briefing.

